

Vänerygymnasiet AB
Org.nr. 556626-9014
stefan@vanerygymnasiet.se

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Vänerygymnasiet beläget i Mariestads
kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vänergymnasiet AB att senast den **1 november 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram

Skolinspektionen konstaterar att Vänergymnasiet AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elever på introduktionsprogram får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier. (17 kap. 3-7 §§ skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att utbildningen på programinriktat individuellt val är upplagd så att eleverna så snart som möjligt ska kunna bli behöriga till ett nationellt yrkesprogram.
- Huvudmannen ska se till att elevernas individuella studieplaner innehåller samtliga ämnen som eleverna på introduktionsprogrammet programinriktat individuellt val läser.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Vänergymnasiet AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Bedömning

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Vänergymnasiet AB under våren 2017. Skolan besöktes av Skolinspektionen den 10 - 11 maj 2017.

Skolinspektionens tillsyn av Vänergymnasiet visar inte annat än att eleverna får en undervisning som utgår ifrån målen i en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Av tillsynen framkommer dock att det finns områden som huvudmannen behöver utveckla för att uppfylla kraven i författningarna. Skolinspektionen bedömer att utbildningen på introduktionsprogrammet programinriktat individuellt val (IMPRO) inte är organiserad på ett sådant sätt att eleverna så snart som det är möjligt blir behöriga till ett nationellt yrkesprogram. Skolinspektionen bedömer vidare att elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande som en samlad resurs på skolenheten. Detta eftersom psykologen inte alls deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet, utan endast används vid behov.

Föreläggande

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i utformningen av introduktionsprogrammet programinriktat individuellt val (IMPRO), som innebär att eleverna inte ges förutsättningar att så snart som möjligt bli behöriga till ett nationellt yrkesprogram. Det framgår i utredningen att det finns några elever som läser ett andra och till och med ett tredje år på programmet. Eleverna läser sina behörighetsgivande grundskoleämnen (engelska eller matematik) samtidigt som de också läser motsvarande gymnasiekurser, trots att gymnasiekursen ska bygga på de kunskaper eleven ska ha fått på grundskolenivå. Detta riskerar att begränsa elevernas möjligheter att uppnå målen med utbildningen.

Det framgår vidare att det är vanligt förekommande att eleverna valt bort att läsa behörighetsgivande grundskoleämnen, med resultatet att sådana ämnen inte ingår i elevernas utbildning, vilket det ska på IMPRO. Detta får konsekvensen att eleverna i fråga varken ges förutsättningar till slutbetyg från grundskolan eller yrkesexamen efter sin tid på skolan.

I studieplanerna för eleverna på IMPRO framgår inte heller vilka grundskoleämnen som ingår i elevens utbildning och det framgår inte hur utbildningen i grundskoleämnen är planerad. Sammantaget bedömer Skolinspektionen mot bakgrund av ovanstående att vissa elever på programinriktat individuellt val inte ges en utbildning som planerats på ett sådant sätt att det säkerställs att syftet med utbildningen kan uppfyllas inom föreskriven tid.

Enligt skollagen är syftet med programinriktat individuellt val att eleven ska få en utbildning som är inriktad mot ett nationellt yrkesprogram och att de så snart som möjligt ska kunna antas till det programmet. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s.437) framgår vidare att även om vissa elever kan behöva läsa på programinriktat individuellt val under en längre tid än ett år ska utgångspunkten vara

att förkunskapskraven och det särskilda stöd som varje elev har rätt att få ska möjliggöra för eleverna att bli behöriga inom högst ett år. Av ämnesplanerna för engelska och matematik framgår att kurserna Engelska 5 och Matematik la bygger på de kunskaper grundskolan eller motsvarande ger. I Skolverkets kommentarmaterial står vidare att grundskolans kursplan i engelska ingår i samma stegsystem som gymnasieskolans ämnesplan och att Engelska 5 utgår från den nivå som definieras av det centrala innehållet och kunskapskraven i årskurs 9.

Vidare anger skollagen att det för varje elev ska upprättas en individuell studieplan. Enligt 1 kap. 7 § gymnasieförordningen ska en elevs individuella studieplan bland annat innehålla uppgifter om de val av kurser eller ämnesområden som eleven har gjort, elevens studier i grundskolans ämnen och även uppgift om andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen om eleven följer ett introduktionsprogram.

Av de intervjuer som genomförts vid tillsynen liksom av de dokument som skolinspektionen tagit del av framgår att utbildningen är organiserad så att de elever som läser programinriktat individuellt val följer utbildningen på det nationella programmet och alla dess kurser, samtidigt som de också läser de grundskoleämnen som de behöver för behörighet till det nationella yrkesprogrammet. Av Skolinspektionens dokumentstudier av studieplaner för elever som går IMPRO framgår att det inte går att utläsa vilket/vilka behörighetsgivande grundskoleämnen som eleven saknar betyg i eller hur, när och i vilken omfattning som eleven ska läsa dessa ämnen. I intervjuerna med rektorn, elevhälsans representanter och lärarna framgår att målsättningen är att eleverna ska vara klara med de behörighetsgivande grundskoleämnena inför år 2. I de fall elever saknar betyg i behörighetsgivande grundskoleämnen efter år 1 erbjuds eleverna att ta ställning till om de vill avstå fortsatt undervisning i det behörighetsgivande ämnet. Enligt lärarna och elevhälsans representanter har det resulterat i att det finns elever i år 3 på skolan som saknar betyg i behörighetsgivande grundskoleämnen eftersom eleverna har tackat nej till att fortsätta försöka klara dessa grundskoleämnen.

Elevhälsans representanter berättar att eleverna som går IMPRO följer sin klass på respektive nationellt program samt tillägger att introduktionseleverna ses som en del i klassen och att detta är viktigt även om eleverna saknar betyg i behörighetsgivande ämnen från grundskolan. Eleverna som går IMPRO bekräftar att de läser gymnasieskolans yrkeskurser tillsammans med eleverna på de nationella programmen samt att de läser behörighetsgivande grundskoleämnen i exempelvis engelska parallellt. Eleverna berättar vidare att de exempelvis läser både grundskoleengelska och gymnasieengelska i samma grupp. Rektorn berättar att de elever som saknar betyg i behörighetsgivande ämnen från grundskolan följer sin klass i undervisningen i ämnet/kursen. Utöver ordinarie lektioner tillkommer två undervisningspass i veckan extra, berättar rektorn. Eleven kan också få stöd på resurstid – utöver ordinarie undervisningstid. Rektorn berättar vidare att om en elev saknar enstaka moment i exempelvis ämnet matematik från grundskolan läser eleven gymnasiekursen i matematik parallellt. Fattas det många moment läser eleven enbart grundskolematematik först och sedan gymnasie matematik, tillägger rektorn.

Skolinspektionen genomförde dokumentstudier i samband med tillsynsbesöket och tog del av studieplaner för elever som går IMPRO. I de individuella studieplanerna framgår det inte i vilket/vilka behörighetsgivande grundskoleämnen som elever saknar betyg i. Det framgår heller inte hur, när och i vilken omfattning som eleverna ska läsa detta/dessa ämnen. De kurser som återges i studieplanerna är gymnasiekurser för antingen restaurang- och livsmedels- eller fordons- och transportprogrammet och det framgår endast i rubriken att eleverna tillhör ett introduktionsprogram. Eleverna på IMPRO är placerade i klasser på de nationella programmen fordons- och transportprogrammet (FT) och restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL).

På frågan var det går att utläsa vilka behörighetsgivande grundskoleämnen som eleverna på IMPRO läser om det inte framgår i studieplanerna svarar en av elevhälsans representanter att det inte fungerar att lägga in elevernas grundskoleämnen i elevernas studieplaner i skolans datasystem eftersom det är ett tekniskt problem. En av elevhälsans representanter tillägger att det går att utläsa elevernas kvarstående behörighetsgivande grundskoleämnen i elevregistret. Rektorn svarar att eleverna placeras i program med notering om vilka behörighetsgivande grundskoleämnen som de saknar och sedan följs eleverna upp på EHT-möten.

Några elever som går på introduktionsprogrammen berättar att de kommer sakna godkända betyg från behörighetsgivande grundskoleämnen och gymnasiekurser när de slutar gymnasieskolan. På frågan om eleverna fått information om vilka konsekvenser det får att de kommer sakna betyg från grundskolan och gymnasieskolan så svarar de att de inte har fått någon information om konsekvenserna. Elevhälsans representanter berättar att de är medvetna om att det finns elever som går ut gymnasieskolan utan fullständiga betyg och utan godkänt grundskolebetyg i engelska. Elevhälsans representanter berättar att de har informerat såväl vårdnadshavare som aktuella elever om konsekvenserna kring att avstå undervisningen i grundskoleämnen. Lärarna bekräftar också att det finns elever i år 3 på skolan som saknar betyg i behörighetsgivande grundskoleämnen eftersom eleverna har tackat nej till att fortsätta försöka klara dessa grundskoleämnen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Vännergymnasiet AB:s verksamhet vid Vännergymnasiet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Vännergymnasiet AB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan på Vännergymnasiet inte används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Det finns visserligen ett visst förebyggande och hälsofrämjande arbete som genomförs av delar av elevhälsoteamet på skolenheten men i detta arbete är psykologen inte delaktig. Psykologen medverkar varken i planeringen av elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete eller i det arbete som utförs av resten av elevhälsoteamet på skolenheten. Elevhälsan används därmed inte förebyggande och hälsofrämjande som en samlad resurs på det sätt som författningarna kräver för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet ska vara elevhälsans huvudsakliga uppdrag, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 277) anges bland annat att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv.

Elevhälsans representanter, lärarna och rektorn uppger vid intervju att psykologen inte deltar alls i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på skolan. Elevhälsans representanter berättar att de köper in psykologtjänsten via ett externt företag när det finns behov av den kompetensen i enskilda utredningar, vilket även bekräftas av lärarna. Rektorn tillägger vid intervju att han har möjlighet att rekvirera mer tid för psykologen om behovet finns men att psykologen inte använts i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete hittills.

Motivering till föreläggande som ingripande

Vännergymnasiet AB:s verksamhet vid Vännergymnasiet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Vännergymnasiet AB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Vännergymnasiet AB uppfyller författningarnas krav inom följande områden:

Undervisning och lärande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning och betygssättning

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Styrning och utveckling av verksamheten

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen

Beslut

2017-06-30

Dnr 44 - 2016:11140

7 (7)

På Skolinspektionens vägnar

Frida Eek
Beslutsfattare

Anders Bengtsson
Föredragande/Utreddare

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Vänergymnasiet

Fakta om Vänergymnasiet

Vänergymnasiet är en fristående gymnasieskola i Mariestads kommun. Verksamheten startade läsåret 2002/03 och huvudman för skolenheten är Vänergymnasiet AB (org. nr. 556626-9014) som har sitt säte i Mariestads kommun. Vänergymnasiet leds av en rektor och erbjuder utbildning inom två nationella program, fordons- och transportprogrammet (FT) med inriktningen lastbil och mobila maskiner och restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL) med inriktningarna kök och servering samt bageri. Utöver det erbjuder Vänergymnasiet utbildning inom introduktionsprogrammen yrkesintroduktion och programinriktat individuellt val. Vid tiden för tillsynen går 125 elever på skolenheten. Eleverna på skolenheten kommer från Mariestads kommun och andra kommuner i västra Sverige.

Skolinspektionen beslutade i överföringsbeslut från den 18 juni 2010 (dnr 37-2010:3081) att den fristående gymnasieskolan Vänergymnasiet, i Mariestads kommun med huvudmannen Vänergymnasiet AB hade rätt till bidrag för fordons- och transportprogrammet med inriktning lastbil och mobila maskiner samt restaurang- och livsmedelsprogrammet med inriktningarna kök och servering samt bageri och konditori. Skolinspektionen beslutade den 16 september 2015 att godkänna att huvudmannen Vänergymnasiet AB (org. nr. 556626-9014) får bedriva utbildning på det nationella fordons- och transportprogrammet med inriktning personbil vid den fristående gymnasieskolan Vänergymnasiet i Mariestads kommun.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Skolverkets nationella uppföljningsstatistik visar att 60 procent av de elever som avslutade ett nationellt yrkesprogram vid skolenheten med avgångsbetyg våren 2016 fick gymnasieexamen. Detta är lägre än motsvarande andel för alla elever i riket (87 procent). Den genomsnittliga betygspoängen för de elever som avslutade sin utbildning på skolenheten våren 2016 var 11,8. Detta är lägre än motsvarande betygspoäng för alla elever på nationella yrkesprogram i riket (13,0). På fordons- och transportprogrammet (FT) var den genomsnittliga betygspoängen 11,4 (12,5 i riket) för läsåret 2015/16. För restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL) saknas motsvarande statistik. Betygspoängen har ökat på FT i jämförelse med läsåret 2014/15.

När det gäller introduktionsprogrammen finns det ingen samlad nationell statistik över kunskapsresultaten.

Resultat av arbete med trygghet och studiero

I Skolinspektionens enkät som genomfördes hösten 2016 med eleverna i år 2 på skolenheten var andelen svarande 68 procent (32 av 47 elever). Av dessa svarar 63 procent att påståendet "Jag har studiero på lektionerna" stämmer ganska bra. Motsvarande resultat för samtliga deltagande skolor i enkätomgången var 51 procent. På påståendet "jag känner mig trygg i skolan" svarar 91 procent av eleverna att det stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra. Motsvarande resultat för samtliga deltagande skolor i enkätomgången var 89 procent.